

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 650. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868388224/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

mener, Gud kun har skabt den store Kæmpe for at de lystigt kan drive deres Væsen ovenpaa ham. Men rejste Kæmpen sig blot én Gang op af Søvn, saa faldt de alle paa Hovedet ned. Digteren gør ikke andet end kilde ham med sit Papir under Næsen i Haabet om at Kæmpen blot engang vil nyse, saa var alt det Pak Pokker i Vold. Han udraaber: Vaagn op for at se, hvad Liv de fordrister sig til at føre; at jage dem bort, er saa ingen Kunst. Og han slutter: Jeg véd ret godt, hvordan Kæmpen hedder; men jeg har mine Grunde til ikke at nævne hans Navn.

Istedenfor Folket som Folk tiltaler han i et andet Digt, *Ecce Homo*, Mennesket som Menneske: Dér staar den ældgamle, graa Domkirke; dér den ældgamle, faste Kongeborg. Stille ser de ned paa den vandrende Menneskehed og én Slægt efter den anden skyller forbi deres Fod. Aarhuudreder igennem toner der Sang fra dem, aflægges der Ed i dem, og vi synes Døgnfluer i Sammenligning. Tosserne præker derfor Ærefrygt for disse Korthuse. — Thi hvad er de andet end Korthuse, som Mennesket i sin Barndom har bygget sig! Manden kan vælte dem, som han byggede dem, og han kan bygge andre i Stedet. Himmel og Jord er en blød Dejg, Mennesket former den, som dets Tanker er til!

Undertiden anslaaer Sallet en lettere, mere spøgende Tone: Hvorledes hedder den gamle Mand, som alle Mennesker holder af, men de gode Tyskere især, og som dog aldrig har udrettet det ringeste Dygtige? Han staar paa Prækestolen, han leder Vaabenøvelser, han sidder til Doms, han holder Foredrag paa Universiteterne og hans Stemme er af megen Vægt i Statsraadet. Naar En bruger hundrede Skridt til hvad man kan gøre i et Spring, saa hedder det i hans Sprog: god gammel Sæd og Skik; det holder han af. Men vil du frembringe noget Ejendommeligt og Stort, saa bliver han pludselig højroestet og skælder saalænge, til alle Mennesker bliver bange for dig. Han har hverken Vid eller Marv, den gamle Herre, og dog hersker han næsten almægtig, og den, der skal faa Bugt med ham, maa være stærk som en Løve. Hans sande Navn er ingen Hemmelighed, det er den gamle *Siendrian*.

I en beslægtet Stil har han skrevet parodierende Digte, saaledes dette om den ham dagligt plagende Censur: